

Makina Nakışı

Türk Osmanlı motifleri ve el işlemlerinin aslına uygun olarak işlenmesi ya da orijinal motifler kullanılarak makine ile işlenmesi işidir. El nakışında olduğu gibi el becerisi gerektirmesinin yanı sıra makine kullanımının da önemli olduğu bir branştır. Uygulanan teknikler göz önüne alındığında mekik, iğne, alt – üst iplik ayarlarının uygulanması da önemlidir. Branşın öğrenilmesinde amaçlanan ana konular; makine tanıtımı, örnek bez hazırlanması, aplik, Çin iğnesi, Türk işi, beyaz iş, Maraş işi ve Antep işi gibi tekniklerin öğretilmesi olarak sıralanabilir. Nakış uygulanan malzemeler çoğunlukla deri, bez, keten, çuha gibi malzemelerdir. Amaç öğretilen tekniklerin bütünlük içinde çalışılan işe yansıtılmasını sağlamaktır.

El Nakışı

Türk kültür ve sanatını koruması ve ön plana çıkartılması açısından önemli bir el sanatıdır. İğne ve tezgah kullanılarak, kumaş üzerine değişik malzemelerden (yün, keten, naylon ya da metal gibi) iplikler ile uygulanan motiflerdir. Öğretilmesi amaçlanan temel konular; genel bilgiler, örnek bezi hazırlanması, Türk işi, tel kırma ve Antep işi teknikler olup öğrenilen tekniklere ve özelliklere uygun işler ortaya çıkartılması hedeflenmektedir. Uygulanan tekniklerin yanı sıra bireyin hayal gücü ile farklı motifler ve nakış unsurları da ortaya konabilmektedir.

Sim Sırma

Sim sırma işlemciliği Kahramanmaraş'a has bir işleme sanatı olup özellikle kadife elbiseler, yastıklar, yatak örtüleri, seccadeler, bohçalar, masa örtüleri üzerinde uygulanan el işlemeciliğidir. Sire saten, kadife, şifon, organze gibi kumaşlar kullanılmakta olup altın ve gümüş gibi simli, ipek veya ketenden iplikler kullanılmaktadır. Uygulanan teknikler, desen kağıdını hazırlama, grafon kağıdı hazırlama, teyelleme, desen oyma, işleme hazırlama, tezgaha sıkıştırma, sim veya sırma ile sarma, kabartma kartonu hazırlama, Maraş işinin pesent iğnesini yapma, verev pesent iğnesini yapma, hasır iğnesini yapma olarak sıralanabilir.

İğne Oyası

Türk danteli olarak bilinen, dantele benzerlik gösteren fakat üç boyutlu yapısı ile dantelden ayrılan el işi sanatıdır. Küçük iğnelerle düğümleme yapılarak oluşturulan oyalar, iğne üzerine iplik atarak ve iğneyle ipliği bu ilmik içinden çekerek yapılan iğne oyalarnın kare ve üçgen olmak üzere iki ilmik kesidi bulunmaktadır. Oluşturulan motiflere göre değişik isimlerle adlandırılan iğne oyaları arasında bilinenleri mecnun yuvası, trabzan adlı motifler sayılabilir. Motiflerin dik durması için at kılı, anten teli, misina gibi yardımcı materyaller de kullanılmaktadır.

Şiş Dantel

İp ve şiş ile örülen dantel sanatıdır. İpin özelliği ve şiş kalınlığına göre yapılması istenilen model, ait olduğu şifre doğrultusunda tığ ile halka yapılmış ilmekler çıkartılmış ve modeline uygun olarak üç veya dört şişe bölüştürülür. Şiş dantelin özelliği, oluşturulan şifrenin her motifte farklılık göstermesidir. Uygulama başlamadan önce şifre çözme tekniği öğrenilmektedir.

Tel Kırma - Tel Sarma

200 yıllık geçmişi olan Tel Kırma işlemciliği, şeritler halindeki, gümüş, bakır, altın tellerle yassı iğneye takılarak düğüm şeklinde bütün çiçekler ve geometrik şekillerin kumaşa işlenmesi ile oluşturulan el sanatıdır.

Dantel Anglez

Genel anlamıyla ismini İngiliz el sanatlarından alan ve 'İngiliz Danteli' olarak ta bilinen branş, tığ ve iğnenin birlikte kullanıldığı bir el sanatıdır. Dantel ipliği ile kordenet şeklinde tığ ile örülerek, model üzerine teyellenilerek çalışılır. El nakışı teknikleriyle; çiçekler, yapraklar, kolberler, balıksırtı, ajur gibi yardımcı iğnelerle çalışılır.

Giyim

Giyim, insanların tabiat etkilerinden korunmak amacıyla ortaya çıkmış temel ihtiyaçlardan doğan ve daha sonra gelişim göstermiş bir branştır. İnsanların sahip oldukları kültürel özellikleri, örf, adet, geleneklerini yansıtan ve aynı zamanda sanayileşmiş bir branştır.

Temel konu başlıkları; kumaşlar hakkında bilgi edinme, ölçü alma teknikleri, kalıp çıkartma teknikleri, biçki teknikleri, prova çalışmaları ve çalışılan kumaşa uygulama olarak sıralanabilmektedir.

Mefruşat

Ev tekstil ürünlerinin tasarlanıp teknik özellikler doğrultusunda hazırlanarak dikilmesi işidir. Kumaş, ev tekstil malzemeleri ve aksesuarlar kullanılarak ortaya çıkartılan ürünler olarak da tanımlanabilmektedir. Özellikle çeyiz hazırlıkları yapılırken tercih edilen branşlar arasında olup branşa dair genel ürün başlıkları; pike takımları, hurç takımları, banyo takımları, dekoratif ürünler, bebek takımları, yatak örtüsü takımları olarak sıralanabilir.

Patchwork(Kırkyama)

Geçmişten gelen tasarruf geleneği doğrultusunda gelişen, arta kalan malzemelerin (kumaş, dantel parçaları, örtü vb.) birleştirilerek değerlendirilmesi işidir. Yorgan yüzü, giysi, yastık kılıfı vs. gibi dekoratif ürünlerin oluşturulduğu bir branş olup uygulanan yöntemler şöyle sıralanabilir; altıgen, rüzgar gülü, mahkeme merdiveni, kartopu, sepet, çift alyanstır. Aynı zamanda geometrik şekillerin birleştirilmesiyle oluşturulan çalışmalarla ürünler de mevcuttur.

Trikotaj

Triko, trikot ya da çözümlü örme makinelerinde üretilen örme kumaş olarak tanımlanabilir. Bir başka deyişle triko, iplikten oluşturulan ve ilmek denilen eğrisel kıvrımların yatay ve dikey doğrultuda düzenlenerek birbirleri içinden geçirilmesi sonucu oluşturulan yüzeydir.

Trikotaj ise, makinede çeşitli ipler ve değişik modellerle örülen örgüye denir. Dış giyim, örgü, desenli kumaş, ev tekstili ürünlerinin hammaddesini oluşturmakta kullanılır.

Yorganlama

Doğal ve sağlıklı malzemelerden oluşmuş, kumaşın içine yün, pamuk vb. gibi malzemeler koyularak elde edilen yorganın elde çeşitli desenler verilerek dikilmesi işidir. Bu teknikle üretilen ürünler çeyizlik malzeme veya ev tekstili ürünü olarak da kullanılmaktadır.

Ahşap Boyama

Ahşap veya seramik malzemenin özel boyalar ve kimyasal maddeler yardımıyla dekoratif özellikler içererek boyanması işidir. Ev dekorasyonu ve süsleme amaçlı kullanılan ürünler oluşturulurken uygulanan yöntemler ise, dukutaj çalışması, tutkallı kabartma, doku çalışmaları (kağıt doku, sünger doku, vb.), mumla eskitme yöntemi, folyo çalışmaları, varak, sedef çalışmaları, tülbent çalışması, çatlatma tarzı olarak sıralanabilir.

Kumaş Boyama

Estetik açıdan göze güzel görünen motifler, objeler, doğal varlıklarının biçimsel olarak boya yardımıyla kumaşa yansıtılması işidir. Genel uygulama teknikleri olarak; aplik, beyaz iş, çini deseni tekniği, Çin iğnesi, Maraş işi, Türk işi sayılabilir.

İpek Pentur

İpek üzerine sulu boya yapma sanatıdır. İpek dışında da her türlü materyale uygulanabilir. Ana uygulama teknikleri arasında; sulu boya tekniği, keçe uçlu kalem ile boyama, akuanel, antifüzan tekniği, mum, püskürtme, gutta tekniği, alkol tekniği, tuzlama tekniği, katlama tekniği, ters batik bulunmaktadır.

Hat- Tezhip

Hat: İslam kültürünün ortaya çıkmasıyla oluşmuş ve gelişmiş olup yazı sanatı olarak tanımlanabilir. Genel teması; güzel yazı yazma ve dekoratif kullanım amacının oluşturulmasıdır. Branşa ait konu başlıklarıysa; hat sanatının gelişimi, hat sanatı çeşitleri, uygulaması olarak sıralanabilir.

Tezhip: Altınlamak anlamına gelen tezhip sanatı, el yazması eserleri murakka denilen hüsniyat - i hat yani güzel yazı levha ve albümleri ile padişah tuğralarına altın yıldız ve boya ile yapılan bezeme sanatıdır. Temel malzeme altın ve boyadır. Altın varak'ın su içinde ezilip jelatin ile karıştırılarak kıvamlı hale getirilmesidir. İğne ile delinen kağıt uygulanacak zemin üzerine kapatılarak deliklerin siyah tozla dolması sağlanır. Belirginleşen motif altın ya da boya ile doldurulması ile işlem tamamlanır.

Minyatür

İnce işlenmiş, küçük boyutlu resim sanatına denir. Kağıt, fildişi veya benzeri malzeme üzerine işlenen minyatür Osmanlı tarihinden gelen bir sanat dalı olarak geleneksel Türk el sanat dallarındandır.

Ebru

Su ve bulut anlamına gelen, Farsça 'ebr' kelimesinden türemiş, basit bir tanımlama ile kağıt süsleme sanatıdır. Yoğunlaştırılmış sıvı üzerinde renklerin sınırsız değişimler oluşturarak ortaya çıkmasıyla oluşan motiflerin bütünüdür. Ana öğrenme adımları; su yoğunluğunda boya miktarı ve ölçülerinin ayarlanması, öd - kitre ayarlanması, renk uyumları ve kontrast bilgisi, ebrunun kağıt üzerine tatbiki, ebru çeşitlerinin tanımlanması ve uygulama teknikleri olarak sıralanabilir.

Ebru türleri ise; battal ebru, gelgit ebru, şal ebru, somaki ebru, taraklı ebru, çiçekli ebru, hatip ebru, kumlu ebru, yazılı ebru ve nefli ebrudur.

Çini

Topraktan yapılma sırlı kap anlamına gelir. Özel formülleri olan sırlardan yapılmaktadır. Branşa dahil ana konu başlıkları ise; çini sanatının uygulamalı tatbikleri, desen yapma teknikleri, çini çeşitleri olarak sıralanabilir.

Seramik

İnsanlığın var oluşu itibarıyla 'kil' kullanılarak ve elle şekillendirilerek yapılan bu sanat, öncelikle barınma ihtiyaçlarını gidermek amacıyla kullanılırken zaman içinde dinsel inanışları simgeleyen figürünler ve işlevsel ürünlerin günlük hayattaki gereklilikleri nedeniyle gelişim göstermiştir. Temel olarak çömlek yapımından ele alınacak olursa uygulanan teknikler sırasıyla; elde şekillendirilen kilin 1100 derecede fırınlanması ve sırlanmasıyla oluşturulmaktadır. Kil malzemenin istenilen forma ulaştırılması 3 temel teknikle yapılmaktadır: 'yaş usul'(döküm yöntemi), 'kuru usul'(presleme) ve 'plastik kıvam'. Süsleme ve el sanatı olarak tercih edilen yöntem 'plastik kıvam' olup, çubuk ve levha tekniği en çok kullanılan yöntemlerdir. Şekil verilen ürün sırasıyla fırınlanır ve sırlanır. Bu işlemlerin ardından dekorlanması tamamlanır ve 'dekorlama pişirimi' denen 2. bir fırınlamadan sonra hazır hale getirilmiş olur.

Mozaik

Sanatsal tasarım branşı olarak tanımlanabilir. İç, dış mekânlarda ya da duvar veya zeminlerde uygulanan bir yöntemdir. Branşın uygulanması ise kısaca; uygulanacak motif veya figür, kağıt üzerine çizilir, bir platform hazırlanır. Uygulanacak taşlar ve renkler tespit edilir hazırlanan platform üzerine uygulanır. Antik bir görünüm verebilmek amacıyla arkası ve kenarları harçla kaplanır.

Bu teknik uygulanarak hazırlanan ürünler, dekoratif malzemeler, cam veya ahşap üzerine de uygulanabilen çeşitlilik arz eden bir sanat dalıdır.

Alüminyum Rölyef

Kabartma anlamına gelen rölyef, iki boyutlu resim ile üç boyutlu heykel arası bir sanattır. Alçak ve yüksek rölyef olarak ikiye ayrılmaktadır. Malzeme olarak seramik, polyester, alüminyum, bakır levha gibi materyaller üzerine uygulanmaktadır.

Ahşap Rölyef

Rölyef anlam itibarıyla 3 boyutlu demek olup, Fransızca bir kelimedir. Ahşap mobilya kaplaması kullanıldığı için bu isimle anılır. Düz bir resimden, boyutlar verilerek kalıp hazırlanır, hazırlanan kalıplar mobilya kaplaması ile kaplanarak şekillendirilir. Derin ahşap bir kasa içine yerleştirilerek, sokak manzaraları, yalı manzaraları, dağ manzaraları oluşturularak işlem tamamlanır.

Taş Bebek

Resmin bir dalı olup, üç boyutlu karikatür çalışması olarak tanımlanabilir. Çeşitli tipler, yöresel özellik gösteren aynı zamanda tanıtıcı bir sanat dalıdır. Malzeme olarak kullanılan materyaller; deniz taşları ve soğuk seramiktir. Özellikle bebeklerin kıyafetleri soğuk seramikten yapılmaktadır. Boyama ve süslemeler ise, akrilik su bazlı boyalar kullanılarak yapılmakta olup kıyafet süslemelerinde çeşitli pullar, boncuklar, vs. materyaller kullanılır.

Takı Tasarımı

Taş, boncuk ya da farklı malzemeler kullanılarak süs eşyaları, aksesuar veya dekoratif ürünlerin oluşturulduğu el sanatı dalıdır.

Branş öğrenilirken uygulanan yöntemler; tasarım bilgisi ve tekniklerinin tanımı ve uygulanması olarak sıralanabilir.

Gümüş İşlemciliği

Gümüş malzemesi kullanılarak; süs eşyaları, takılar, aynalar, testiler gibi dekoratif ürünlerin işlenmesi sanattır. Çok farklı teknikler uygulanmaktadır. Ancak bütün tekniklerin ortak özelliği; tellerin ve levhaların şekil verilip kaynak yapılması yöntemidir. Örneğin; tel kari, Trabzon hasır işlemciliği, ajur işi ve örme çeşitleri temel teknikler olarak sıralanabilir. En önemli tekniklerden biri olan Tel kari; tel ile yapılan sanat olup aynı zamanda 'Val işi' olarak ta bilinir. Adını Osmanlıcada geçen 'Val' harfinin sıklıkla bu sanatta kullanılmasından almaktadır.

Turistik El Sanatları

Keçe ağırlıklı otantik çalışmalardan oluşmaktadır. Bunun içine nazarlıklar, duvar süsleri, deri çalışmaları, maskeler, kıstı kolyeler, otantik kolyeler ve evde kalmış artık malzemelerin değerlendirilmesini içermektedir. Ayrıca sepetler, yılbaşı süsleri (çorapları), yılbaşı çelenkleri ile sicim ve telden yapılan ürünlerin ortaya çıkarıldığı bir branştır.

Ev Ekonomisi – Yemek

Ev ekonomisi, insanların ev hayatındaki yaşantılarını daha ekonomik, çağdaş ve düzenli bir hale getirmek için uğraş veren bilim dalıdır. Amaç; sosyal, ekonomik, politik sorunlara yol açabilecek olumsuz günlük yaşam koşullarına ilişkin aile ve bireylerin bilgilendirilmesidir.

Ana konu başlıkları ise şu şekildedir; beslenme, gıdaların uzun ömürlü korunması ve saklanmasıdır.

Resim

Kimi zaman doğal güzellikler, varlıklar, canlılar gibi insan hayatında var olan obje ya da nesnelerin kimi zamansa düşsel kompozisyonların kalem, fırça gibi materyaller yardımı ile kağıt ya da tuval üzerine aktarıldığı sanat dalıdır. Resim branşına ait uygulanan yöntemler; resim ilkelerinin öğrenilmesi, tasarım oluşturma, desen hazırlama, kopya etme, küçültme, büyütme, boyama tekniği olarak sıralanabilir.

Kilim

İnce halı tipidir. Halı, hav ipliği kullanılmadan, düz dokuma teknikleri uygulanarak oluşturulur. Yatay ya da dikey tezgâhlarda, yatay ipliklerin çözgü adı verilen dikey ipliklerin arasından geçirilmesi ile motifler oluşturulmakta olup halının yatay ve dikey düzlem üzerinde oluşması nedeniyle motifler geometrik veya hatlı olarak dokunmaktadır. Koyunyunü veya pamuktan yapılmış iplikler, doğal boyalar ile boyanmaktadır. Motifler, dokunma tarzı ve tekniği ile dokuyan kişinin kompozisyona kattığı motifler sebebiyle farklı isimlendirilirler.

El Örgücülüğü

Örgü; yün, ipek, pamuk yada başka bir madde ipliğinin özel şiş, tiğ, iğne, mekik gibi araçlarla yapılmış ilmeklerinin bir araya getirilmesi işlemidir.